

Dosarul nr.3ra-201/2019

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (M. Iftodi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

06 martie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Victor Moraru,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Moraru
împotriva Consiliului raional Edineț, Comisia pentru acordarea indemnizațiilor
unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restabilirea caselor
vechi unor categorii de cetățeni privind anularea actului administrativ și obligarea la
acordarea indemnizației unice,

împotriva deciziei din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 10 ianuarie 2018 Victor Moraru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Comisiei pentru acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau
procurarea spațiului locativ sau restabilirea caselor vechi unor categorii de cetățeni a
Consiliului raional Edineț, privind anularea actului administrativ și obligarea la
acordarea indemnizației unice.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că s-a născut la xxxxx. La 12
noiembrie 1949, împreună cu mama sa Alexandra Morari, au fost luați de către
organele NKVD ale RSSM și duși în închisoarea din Bălți, apoi în închisoarea nr.13
din Chișinău. Pe la mijlocul lunii decembrie 1949 au fost transportați în Siberia,
unde s-au aflat pînă la 13 septembrie 1956. Dînsul a fost recunoscut victimă a
repreziunilor politice, iar la 18 martie 1994 a fost reabilitat de către Procuratura
Generală a Republicii Moldova, fiindu-i eliberat certificatul și legitimația respectivă,
care confirmă statutul juridic și social special de persoană reabilitată. Avînd în
vedere statutul special deținut, dînsul posedă anumite drepturi suplimentare, și
anume de a beneficia de indemnizația unică, care se acordă în baza hotărîrii
Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 cu privire la acordarea indemnizațiilor
unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor
vechi unor categorii de cetățeni.

A indicat că la 31 iulie 2017 s-a adresat cu cerere la Comisia pentru acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restabilirea caselor vechi unor categorii de cetățeni din cadru Consiliului raional Edineț, solicitând acordarea indemnizației respective.

Prin decizia nr.3/1 din 03 noiembrie 2017 i s-a refuzat acordarea indemnizației solicitate din motiv că: 1) dînsul a fost asigurat cu spațiu locativ în xxxxxxx; 2) că dînsul face parte din categoria de persoane victime ale represiunilor politice, care a beneficiat sau este în drept să beneficieze de restituirea bunurilor ori recuperarea valorii acestora prin achitarea de compensații conform prevederilor Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice; 3) că dînsul nu a prezentat setul de documente ce ar demonstra că dispune de casă individuală de locuit nefinalizată în xxxxx; 4) că dînsul nu a prezentat setul de documente ce ar demonstra că dispune de casă individuală de locuit nefinalizată în xxxxxx; 5) că dînsul nu a prezentat devizul de cheltuieli.

Nefiind de acord cu decizia nr.3/1 din 03 noiembrie 2017, la 24 noiembrie 2017 s-a adresat cu cerere prealabilă de soluționare a litigiului, iar la 15 decembrie 2017 a primit răspunsul Consiliului raional Edineț nr.M-135/17-1121/02/1-19, în care erau indicate aceleași motive din decizia contestată din care motiv s-a adresat cu prezenta cerere în judecată.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Comisiei pentru acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni a raionului Edineț din 03 noiembrie 2017 ca neîntemeiată și obligarea consiliului să-i acorde indemnizația unică pentru construcția casei de locuit în sumă de 41 000 de lei.

Prin hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată a lui Moraru Victor, ca fiind depusă tardiv.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că cererea de chemare în judecată a fost depusă cu încălcarea termenului de 30 de zile din momentul primirii răspunsului. Data de 03 decembrie 2017 era termenul limită pentru depunerea cererii de chemare în judecată, avînd în vedere că Victor Moraru la 03 noiembrie 2017 a primit răspunsul sub formă de decizie la cererea prealabilă. Necătfînd la acest fapt Victor Moraru la 24 noiembrie 2017 s-a adresat cu cerere repetată de soluționare a litigiului Consiliului raional Edineț, Președintelui raionului Edineț și Procurorului General al Republicii Moldova.

Din motiv că reprezentantul pîrîtului a invocat omiterea termenului de prescripție de către reclamant, instanța a admis cerința acestuia, respingînd cererea de chemare în judecată ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Victor Moraru, cu menținerea hotărîrii din 22 mai 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Moraru împotriva Consiliului raional Edineț, Comisia pentru acordarea a indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restabilirea caselor unor categorii de cetățeni, privind anularea actului administrativ și obligarea la acordarea indemnizației unice.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, a verificat și apreciat probele administrate și a emis hotărîre legală și întemeiată.

La 02 ianuarie 2019, Victor Morari, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărîrii din 22 mai 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărîri noi prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului a indicat că primind decizia nr.3/1 din 03 noiembrie 2017 la 24 noiembrie 2017 s-a adresat Comisiei cu altă cerere, ultimii fiind obligați să-i răspundă pînă la 23 decembrie 2017, dînsul avînd dreptul să se adreseze în instanță pînă la 23 ianuarie 2018. Consideră că s-a încadrat în termenii prevăzuți de legislația în vigoare, cererea fiind adresată în judecată la 10 ianuarie 2018.

A menționat că în decizia nr.3/1 din 03 noiembrie 2017 se indică că în cazul dezacordului cu decizia Comisiei, este în drept să o atace în instanță în termenul stabilit de legislația în vigoare, însă nu s-a indicat clar în ce termen și în ce instanță urmează să se adreseze.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de către Victor Moraru la 05 noiembrie 2018 (f.d.150).

Prin urmare recursul declarat la 02 ianuarie 2019 de către Victor Moraru, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

La 28 ianuarie 2019, în adresa intimatului, a fost expediată copia recursului declarat de Victor Moraru, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 13 februarie 2019 Comisia pentru acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ din cadrul Consiliului raional Edineț a depus referință la recursul declarat de Victor Moraru, considerînd că recursul urmează a fi respins, așa cum argumentele invocate nu pot constitui temei de casare a deciziei contestate, or acestea nu se încadrează în cele expres stabilite de art.432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinînd admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Moraru, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Moraru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma

probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Victor Moraru.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Victor Moraru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh